

Et værdigt børneliv er et liv med en oplevelse af at blive lyttet til og taget seriøst

Ekstra punkt på Børnemødet!!!

Forslag fra Uffe: "Kunne vi ikke lave en dag, hvor vi alle tager bamser med!"

Mette (Pæd.): "Jo, vi kunne da lave en pyjamasdag med bamser!"

Alle børn: "JAAAAAAAAAAH!"

Mette: "Det gør vi på fredag!"

Alle børn: "JAAAAAAAAAAH!"

(Så .. dét lavede vi så).

At lytte til børn så de oplever, at deres stemmer bliver hørt og er værdifulde

Vi kan lytte til børn på mange måder, men det er først, når de oplever vores respons,

at de erfarer, hvilken værdi vi tillægger deres ord. I eksemplet lytter pædagogen - reagerer med det samme - børnene får et klart eksempel på, at de kan påvirke deres eget liv og være medbestemmende.

Vi kan lytte til børns stemmer på mange måder. Hos os arbejder vi blandt andet meget med børnemøder og det har jeg nogle supplerende eksempler på længere nede i artiklen. Et børnemøde skal være et møde på børnenes præmisser. Vi har 40 børn i alderen 2,8-6 år og vi afholder fællesmøder på 30-40 minutter. Der er altid en dagsorden, som er en kombination af

For tre år siden spurgte de børnene om, hvem der bestemmer i børnehaven. De voksne var sikre på svaret – men dér fik de sig en overraskelse, og dét satte gang i flere ændringsprocesser, ikke mindst på deres børnemøder

en pædagogisk intention – for eksempel hvordan vi kan hjælpe børnene til at passe bedre på hinandens ting – og en børneintention – for eksempel deres ønske om at holde en bamse-/pyjamasdag.

Børnene skal opleve at kunne indgå i et ligeværdigt fællesskab, hvor vi alle har noget på hjerte og hvor det vi siger er lige vigtigt. Det handler nemlig ikke om at være korrekt, det handler om at lære at bruge sin stemme og om at erfare, at man som barn har muligheden for at påvirke eget liv. Pædagogerens opgave er at få reageret på børnenes stemmer, så det

bliver tydeligt for børnene, at vi ikke blot anerkender deres ønsker og behov, men at vi også efterlever dem, når det overhovedet er muligt.

Vi har i den forbindelse arbejdet en del med Mosaik-metoden, med fælles ansvar for barnets læring, nye måder at organisere den pædagogiske praksis på, børnemøder, æstetiske læreprocesser, stimulerende læringsmiljøer og et større fokus på fællesskaber. Alt dette kræver en fælles indsats og en fælles holdning til, at det gode børneliv er et liv med værdighed og en oplevelse af at være værdifuld i andres øjne.

Af Maj Luffe Andersen, pædagog, børnehusleder, Børnehuset Gnisten
Fotos v. pædagog i Børnehuset, Anne Tange Elmsted

Gladsaxe Kommune

"I min børnehave er det de voksne, der bestemmer"

Ét af spørgsmålene i en Børnemiljøvurdering for tre år siden (inden vi gik i gang med at arbejde med børns med-

bestemmelse) var: "hvem bestemmer i børnehaven?". Vi, pædagoger og ledere, forventede stolt, at børnene ville svare, at dét gjorde de selv i høj grad. Vi har

Uddrag af referat fra børnemøde i Gnisten

Børnemøde 24/3

· Velkommen til børnemøde

· Vi starter med en sang - Isabella: Bjørnen sover.

· Pkt. 1: Garderober: Når børnene bliver hentet, ligger der virkelig meget under garderoberne: sutsko, tegninger, tøj og så videre. Dem samler de voksne i glemmekassen og tegninger uden navn bliver smidt ud. Mange ting bliver væk. Hvad gør vi?

Thomas: "Huske at hænge sin jakke op!"

Agnes: "Man kan for eksempel bare huske at lægge sine sutsko på sin plads, når man rydder 5 ting op!"

Solvej: "Hvis man har mudder på støvlerne skal de jo være på måtten."

Uffe: "Mine gummistøvler er altid på min plads."

Asli: "Hvis man nu kom ind, så kunne man lægge støvlerne pænt. Nogle gange ligger de helt rodet i opgangen eller indgangen."

Louis: "Min farmor ved heller ikke så meget, så hun stiller sine sko midt i det hele!"

Malik: "Min mor stiller altid mine sko på pladsen."

Frida: "Min far stiller altid sine sko ind i hjørnet."

Bjørk: "Hvis der nu kom en ny med en storesøster, som ikke kender reglerne, så kunne man jo bare sige det!"

Ingrid: "Man kunne sætte navn på sine tegninger, så ved de voksne hvor de skal hen."

Ronja: "Man kunne lige kigge på gulvet, når man bliver hentet, og så kunne man rydde op."

Manfred: "Jeg havde engang en julebamse med og så var der en anden der tog den og legede med den men så kunne du se at der stod Manfred på den og så fik jeg den tilbage!"

Mette: "Ja navn i tingene er vigtigt!"

· Sang: Theo: Rokkesangen.

Alle rokkerne stiller sig op og synger den højt for resten af børnehaven. Superflot!

· Pkt. 2: Nyt fra børnene:

Lara: "I morgen skal mor og Helene og mig i X-jump og der skal vi hoppe på trampolin og der er nogle puder som er firkanter."

Bjørk: "I morgen om natten skal jeg til Portugal!"

Theo: "Engang for længe siden da vi var i Lalandia så hoppede vi på trampolin."

Leonora: "I morgen skal mig og Ronja og Lily til danseopvisning og i dag er der generalprøve!"

Louis: "Jeg skal med Oslo færgen!"

Emma: "Jeg skal med faster Lotte og far og mor og farfar med færgen til Oslo."

Mette: "Måske møder i hinanden på færgen!"

Ingrid: "I dag skal jeg lave Lilys løbegård. Hun er en kanin."

Austa: "Min mor og mig har gemt et påskebrev i fars nattøj!"

Malik: "Vi skal til Annas varme ø!"

Lea: "I morgen skal jeg til mormor!"

· Sang: Inga: Oppe i Norge:

Troldemor=Inga. Troldefar= Eddie. Lille Ollebolle=Solvej græshoppe.

· Tak for i dag og for et godt børnemøde.

nemlig i mange år i Gladsaxe kommune arbejdet med at følge børnenes spor og vi har tilrettelagt pædagogikken i overensstemmelse med børnenes zone for nærmeste udvikling og børnegruppernes optagethed. Vi har også i mange år lavet små konkrete beskrivelser af, hvor de enkelte børn er i deres udvikling og vi har kortlagt deres individuelle kompetencer.

Alt sammen for at skabe rammerne for en så meningsgivende og lærerig hverdag som muligt. Så, da vi modtog børneevalueringerne som mere eller mindre samstemmigt svarede ”i min børnehave er det de voksne der bestemmer”, kom svaret som noget af en overraskelse.

To centrale spørgsmål rejste sig: ”Er vi gode nok til at inddrage børnene i vores beslutninger – og hvordan sikrer vi, at de oplever, at vi lytter til deres ønske og behov?”. Vi spurgte os selv, om vi overhovedet kan tale om medbestemmelse, hvis børnene ikke har en reel oplevelse af at være inddraget. Der er stor forskel på, at vi *giver plads til*, at børnene kan være medbestemmende og at børnene *rent fak-*

Der er tre certificerede *Børnevenlige Byer* i Danmark. Gladsaxe kommune er den ene og vi har i mere end to år arbejdet intenst med begrebet børns **medbestemmelse**. Alle dagtilbud, skoler og forvaltninger har arbejdet fokuseret med, hvordan vi bedst muligt giver børnene en stemme. En børnevenlig by må naturligvis være et sted, som giver eksplicit plads til børns stemmer, meninger, ønsker og som evner at imødekomme børns behov for omsorg, nærvær, trivsel og udvikling. Måden hvorpå vi gør det er ikke ligegyldig og metoderne er mange. Læs andetsteds i dette nummer om nogle af initiativerne ...

tisk har en oplevelse af at påvirke verden omkring sig.

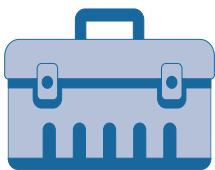
Hvem siger egentlig, at et børnemøde altid skal være indendørs?

Nyt fra børn

Børnemødet indeholder blandt andet punktet ”nyt fra børn”. Det er under dette punkt at børnene får trænet simple færdigheder i at udtrykke det de har på hjerte og samtidig lærer at lytte til og koble sig på det som andre siger. Både det at kunne udtrykke sig, identificerer egne ønsker og drømme, samt det at kunne lytte aktivt,

Børnene havde mange forslag til, hvordan man skulle klare nogle praktiske udfordringer

Værktøjskassen

Korte spørgsmål til refleksion:

1. Hvad ville resultatet blive, hvis I spurgte jeres børn om, hvem der bestemmer hos jer?
2. Hvordan får man gjort et børnemøde 'børnevenligt' og får vist børnene, at man lytter til, hvad de siger ...
3. ... og at man forsøger at omsætte noget af det til handling?

er centrale færdigheder i demokratiske dialoger og sammenhænge hvor man skal kunne sin stemme gældende.

Børn kan så meget – og vi skal give dem en følelse af værdighed!

For det første er det jo en imponerende livsvisdom børnene udtrykker med deres indlæg.

For det andet er det vores erfaring, at når vi på forskellig vis arbejder med, at vi rent faktisk *lytter* til børnene og at vi i vid udstrækning *sætter handling bag deres ord*, så er det tillige en måde at arbejde med *tillidsopbyggende relationer* på. Det skaber nemlig tilknytning og tryghed, når de oplever at kunne give udtryk for deres behov, og at de bliver mødt i deres behov. At de bliver taget seriøst. At de bliver behandlet med samme værdighed og respekt, som voksne ville behandle andre voksne på.

Vi ved, at tillid og tryghed i relationer er forudsætningen for trivsel og at trivsel er forudsætningen for læring, dannelse og udvikling. Når vi arbejder med børns medbestemmelse, er det altså ikke *kun* for at arbejde med deres udtryk. Det er i høj grad også for at arbejde med deres indtryk. Det gode børneliv er et liv med indtrykket af at være afholdt og rummet i de sociale sammenhænge, barnet færdes i. Det er vores fælles faglige opgave, som pædagoger, assistenter og ledere at skabe sådanne rammer, hvor alle børn har mulighed for at opleve værdien og ikke mindst værdigheden i at blive lyttet til, reageret på og anerkendt som en værdifuld del af et fællesskab.

Det er vores erfaring efter lang tids arbejde med dette, at kombinationen mellem trygge og tillidsfulde relationer samt evnen til at bruge sin stemme kvalificeret, højner kvaliteten af pædagogikken. Børn bliver bedre til at sætte grænser og bliver

bevidste om andres. Dette bevirker igen, at vi potentielt nedbringer frekvensen af konflikter, samtidig med at vi lærer børn at tale med og lytte til hinanden.

Arbejdet med medbestemmelse bliver således ikke kun en kortsigtet metode til at lade børn påvirke deres eget liv, det er også en langsigtet måde at arbejde med grundlæggende demokratisk og mellemmenneskelig forståelse på. Når alt kommer til alt, er det pædagogikkens fornemmeste opgave at gøre børn klar til at varetage deres og vores fælles liv på bedst mulig vis.

Børnehuset Gnisten
Søborg
2860 Søborg
Tlf +45 39 57 31
70
Mail: MAJAND@
gladsaxe.dk